

BÍRÓSÁGTÖRTÉNET

AZ ELSŐFOLYAMODÁSÚ BÍRÓSÁGOK FELÁLLÍTÁSA AZ 1871. ÉVI XXXI. ÉS XXXII. TÖRVÉNYCIKKEK ALAPJÁN

Az 1867-es kiegyezés utáni polgári állam megalkotásában fontos feladat volt az államszervezet modernizálása. Miután az 1869. évi IV. törvények 1. §-ának rendelkezése nyomán elválasztották egymástól a közigazgatási és az igazságszolgáltatási tevékenységeket, a kormányzat megkezdte e területek szervezeti rendezését a megfelelő törvénytervezetek betervezésével.

A közigazgatás mellett az igazságszolgáltatás szervezeti kodifikációja egyszerre indult, végül a bírósági rendszer reformja valamivel később valósult meg. Ennek a folyamatnak fontos eleme volt az ún. elsőfolyamodású bíróságok rendezéséről szóló 1871. évi XXXI. és XXXII. törvények megalkotása. Ezek nyomán álltak fel és kezdtek meg működni 1872. január 1-jével a királyi járásbíróságok és törvényszékek.

A szervezés ekkor mintegy „kísérleti” fázisban volt, legalábbis abban az értelemben, hogy mind a törvény hatályba lépése előtt, mind azután hosszabb idő kellett a bíróságok székhelyeinek végleges kijelöléséhez.

A megszervezéskor 102 törvényszéken és 360 járásbíróságon indult el az ítélezési tevékenység. A következő években e számok változtak, a törvényszékek csökkentek, a járásbíróságoké nőtt.

Az így létrejött dualizmus kori bírósági szervezet általános hatáskörű, elsőfokú ügydöntő fórumai a törvényszékek lettek, s mellettük – a struktúra alapegységeként – a járásbíróságok jártak el, amelyek előtt bíralták el a kisebb vagyoni értékű polgári pereket és a csekélyebb súlyú büntetőpereket.

(Vö. MEZEY Barna (szerk.): *Magyar alkotmánytörténet*, Osiris, Budapest, 2003; STIPTA István: *A magyar bírósági rendszer története*, DUP, Debrecen, 1998.)

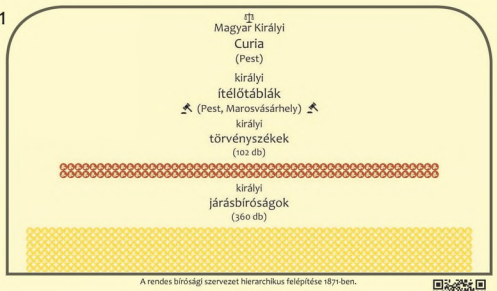

A királyi minisztérium rendelete	
az első folyamodású királyi törvényszékek és járásbíróságok székhelyeinek megállapítás tárgyában.	
A királyi minisztérium az 1871. évi XXXI. és XXXII. törvények 1. §-ának és 2. §-ának az első folyamodású királyi törvényszékek és járásbíróságok székhelyeinek megállapítás tárgyában.	
1. §.	
Az első folyamodású királyi törvényszékek és járásbíróságok székhelyei és a járásbíróságok székhelyeinek megállapítására a törvények által meghatározottak szerint.	
A törvényszékek székhelyei:	A járásbíróságok székhelyei:
1. Buda	1. Buda
2. Pest	2. Pest
3. Pozsony	3. Pozsony
4. Bécs	4. Bécs
5. Prága	5. Prága
6. Bécs	6. Bécs
7. Bécs	7. Bécs
8. Bécs	8. Bécs
9. Bécs	9. Bécs
10. Bécs	10. Bécs
11. Bécs	11. Bécs
12. Bécs	12. Bécs
13. Bécs	13. Bécs
14. Bécs	14. Bécs
15. Bécs	15. Bécs
16. Bécs	16. Bécs
17. Bécs	17. Bécs
18. Bécs	18. Bécs
19. Bécs	19. Bécs
20. Bécs	20. Bécs
21. Bécs	21. Bécs
22. Bécs	22. Bécs
23. Bécs	23. Bécs
24. Bécs	24. Bécs
25. Bécs	25. Bécs

Részlet az 1871. évi XXXI. törvények végrehajtására kiadott királyi minisztérium rendeletről, amely felvázolta a szervezetre sorozta fel az összesen 102 törvényszék alá tartozó 360 db járásbíróságot. (Magyarországi Rendelések Tára, 1871)

A királyi törvényszékek (1) és a királyi járásbíróságok (2) földrajzi elhelyezkedése 1871-ben. (Készítette: Megyeri-Pálfi Zoltán, a Nemzeti Múzeum Nemzeti Történelmi Intézet és Múzeum Iratárában 1992. évi. 10. sz. kiadású, 10. sz. kiadású, 10. sz. kiadású.)

1871

A rendes bírósági szervezet hierarchiája felépítése 1871-ben.

Szöveg, szerkesztés, grafika és tördelés:

MEGYER-PÁLFY Zoltán, egyetemi adjunktus, DE ÁJK

ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI
HIVATAL

MAGYAR IGAZSÁGÜGYI
AKADÉMIA

